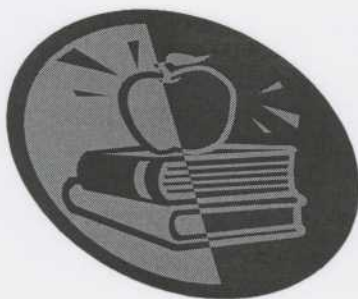

Prijímacia skúška
zo slovenského jazyka
a literatúry

31. marec 2016

GYMNÁZIUM M. R. ŠTEFÁNKA V KOŠICIACH

A - verzia

Pokyny pre žiakov

1. Test obsahuje **25 otázok** z učiva slovenského jazyka a literatúry základnej školy a pravopisné cvičenie s dvadsiatimi piatimi medzerami.
2. Na vypracovanie testu budete mať **60 minút** čistého času.
3. Svoje odpovede **nepíšte do testu**, vyznačte ich v odpoved'ovom hárku. Otázky, na ktoré neodpoviete, alebo uvediete nesprávnu či neúplnú odpoveď, budú hodnotené 0 bodmi. Za každú správne doplnenú medzeru v pravopisnom cvičení získate **1 bod**.
4. V teste sa stretnete s dvomi typmi otázok:

➤ **s výberom** odpovede, v ktorých sú ponúknuté štyri možnosti označené (1),(2),(3),(4), pričom správna je **práve jedna** z nich. Tieto otázky sú označené piktogramom
Pri týchto otázkach zakrúžkujte v odpoved'ovom hárku jednu možnosť, ktorú považujete za správnu.

Ukážka Slovom *cynik* sa označuje človek

 (1) panovačný (2) vypočítavý (3) bezohľadný (4) energický

Ak si myslíte, že správna je možnosť (3), v odpoved'ovom hárku to vyznačte takto:

01	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

➤ **s viacnásobným výberom**, v ktorých je ponúknutých štyri alebo päť možností označené

(1),(2),(3),(4),(5), pričom správne môžu byť **dve alebo niekoľko** z nich. Tieto otázky sú označené piktogramom

Ukážka Ktoré z uvedených diel sú romány?

 (1) M.Figuli: Tri gaštanové kone (3) R.Kipling: Kniha džunglí
(2) J.Verne: Cesta na mesiac (4) M.Rázus: Maroško
(5) M.Kukučín: Neprebudený

Ak si myslíte, že možnosti (2),(3),(4) sú správne, v odpoved'ovom hárku to vyznačte takto:

01	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	--

5. Ak sa pomýlite a zmeníte svoj názor, prečiarknite pôvodný krúžok dvoma šikmými čiarami a urobte nový krúžok takto:

01	1	~~2~~	3	4	
----	---	--------------	---	---	--

6. Počas písania testu smiete používať iba písacie potreby. Nesmiete používať učebnice, zošity, slovníky a iné pomôcky.

7. Každú otázku si pozorne prečítajte, až potom odpovedajte. Ak neviete na niektorú odpovedať, nezdržujte sa pri nej príliš dlho. Možno sa k nej budete môcť vrátiť neskôr.

01 V ktorej z možností je pravopisná chyba?

- ✦ (1) Postupne si vyberala šaty z ôsmych orieškov.
  - (2) V sedemdesiatych rokoch sa nemohlo chodiť do kostola.
  - (3) Do poslednej lavice sa sadla po piatykrát.
  - (4) Nevšimol si ju siedmy, ba ani posledný divák.
-

02 V ktorej z možností je pravopisná chyba?

- ✦ (1) z akcií, u Andrei, bez Táne (2) o Márii, do Kórey, v informáciách
  - (3) medaily, z begónií, po exhibícii (4) bez idey, o periférii, z medailí
-

03 V ktorej z možností nie je chyba v interpunkcii?

- ✦ (1) Ich vila, vymaľovaná na bielo svietila v celej ulici.
  - (2) Nedalo sa s ňou ani z voza ani na voz.
  - (3) Učiteľ telesnej výchovy Jožko Bomba nás vždy pochválil.
  - (4) Doteraz nevie ako ten čas bežal.
-

04 Ktoré zámená sú napísané s pravopisnou chybou?

- ✦ (1) máloktorými knihami, k takýmto perám (2) z mojich tabúľ, akísi piloti
  - (3) všelijaký druhovia, v týchto storočiach (4) o tamtých sluhoch, k samým plánom
-

05 Keď Ferko povedal, že *na hrubé vrece hrubá záplata*, znamená to, že

- ✦ (1) silný človek má silné reči (2) neslušné správanie si zaslúži rovnaký postoj
  - (3) aj silné vrece sa môže roztrhnúť (4) na veľkú dieru treba veľkú záplatu
-

06 Ktoré slovné spojenie je napísané správne?

- ✦ (1) tajný detektívi (2) tajní detektívi
  - (3) tajní detektívy (4) tajný detektívy
-

07 Ktorá z viet obsahuje časticu?

- ✦ (1) Dobehol na vlak práve včas. (2) A to si zistil dnes?
- (3) V práve nebol veľmi zbehlý. (4) Mal dokonca dom aj záhradu.

---

08 V ktorej z možností slová majú všetky správne vzory?

- ✦ (1) Vergílius – chlap, v metre – dub
(2) zviera – hrdina, so sudkyňou – ulica
(3) Tolstoj – stroj, od gulí – kosť
(4) na esejach – dlaň, na rodeu – mesto
-

09 V ktorej vete je správne podčiarknutá spojka?

- ✦ (1) To je aj naša učiteľka. (2) Aby si to všetko stihol!
(3) Nevidí v tom žiadne ale. (4) Mračí sa, aby zabudol.
-

10 Z úst sa mu napokon vydralo bolestivé au.

Citoslovce vo vete nahrádza:

- ✦ (1) prísudok (2) predmet (3) podmet (4) príslovkové určenie
-

11 Označ vetu, v ktorej je príslovka:

- ✦ (1) Vyplašený tiger pravdepodobne nespoznal svoj domov.
(2) Vrátil sa domov aj s otcovou sestrou.
(3) Malý Oliver si ani po dlhšej dobe nezvykol v žiadnom domove.
(4) Musel jej celú noc prikladať teplo na krk a na hlas.
-

12

Ukážka 1

Je známe, že správna rečnícka metóda je taká, ktorá používa presvedčivé dôvody. Dôvod je druh dôkazu (najlepší sa presvedčíme vtedy, keď pokladáme niečo za dokázané). Rečnícky dôkaz je všeobecným úsudkom (entyméma) a ten je pri dokazovaní najdôležitejší. Inak entyméma je druh sylogizmu a sylogizmami sa zaoberá dialektika, a to buď celá, alebo niektorá jej časť. Z toho vyplýva, že ten, kto je schopný skúmať, z ktorých častí sylogizmus vzniká, ten je schopný predovšetkým používať entymémy, lebo vie, akej povahy sú veci, ktorými sa všeobecné úsudky zaoberajú, a čím sa odlišujú od logických sylogizmov. Skutočne od rozlišovacej schopnosti závisí, či niekto pochopí, čo je pravdivé a čo nepravdivé. Ľudia majú od prírody sklon k pravdivosti a vo väčšine prípadov sa usilujú o jej poznanie. Preto tí, čo môžu s istotou rozlíšiť, čo jej zdanie a čo pravda, sú schopní chápať aj to, čo je pravdepodobné.

Je teda zrejmé, že mnohí z doterajších rečníkov písali o tom, čo je rečníctvo, a odklonili sa od tejto témy. Takisto vieme, že uprednostňujú súdne rečníctvo. Rétorika je užitočná aj preto, že pravda a spravodlivosť sú od prírody lepšie ako ich protiklady. Ak sa súdne rozhodnutie neskončilo tak, ako malo, v takom prípade nevyhnutne nepravda a nespravodlivosť premošli pravdu a spravodlivosť - vinou .

Ktoré z uvedených slov možno doplniť na zakryté miesto tak, aby sa zachoval význam textu?

- ✦ (1) rečníkov   (2) sudcov   (3) občanov   (4) filozofov
-

13 Ktoré tvrdenie vo vzťahu k Ukážke 1 je pravdivé?

- ✦ (1) V Ukážke 1 sa nachádzajú všetky druhy viet podľa zloženia.
(2) Rétorika slúži na dokazovanie pravdy a spravodlivosti.
(3) Všetci ľudia sa vždy snažia poznať pravdu.
(4) Celá dialektika sa zaoberá entymémami.
-

14 V Ukážke 1 súvetie (Z toho vyplýva...) obsahuje jednoduchých viet:

- ✦ (1) deväť   (2) desať   (3) osem   (4) sedem
-

15 Vo vete *Pravda a spravodlivosť sú od prírody lepšie ako ich protiklady* je prísudkom:

- ✦ (1) sú ako protiklady   (2) sú od prírody lepšie
(3) sú   (4) sú lepšie
-

16 Ktorá z viet je jednočlenná slovesná?

- ✦ (1) Je to trestuhodné.   (2) Akej povahy sú veci?
(3) Pracie prostriedky sú umelé.   (4) Stáva sa aj v lete.
-

17 Ktoré slová majú správne vysvetlený jeho význam?

- ☀ (1) kanec = sklenené svetlo   (2) pnúť sa = týčiť sa
(3) organ = hudobný nástroj   (4) regulárny = obvyklý
(5) nezdar = druh rastliny
-

18 Ktoré z uvedených slov má aspoň dva odlišné významy?

- ☀ (1) piroh   (2) kapitola   (3) nábeh
(4) optika   (5) rekord
-

19 Ktorá z uvedených možností nie je jednoduché súvetie?

- ☀ (1) V rétorike sa používajú podobné spôsoby dokazovania, skutočného i zdanlivého, ako v logike.
(2) Jednotlivé prípady sú niečím neurčeným, nepatriacim do nijakej vedy.

- (3) Pravdou je, ako sme vysvetlili, že rétorika obsahuje analytiku i politiku.
(4) Iba také dôkazy, ktoré nemožno vyvrátiť, sú v každom prípade pravdivé.
(5) V takej situácii, že je niektorá veta rečnickeho sylogizmu známa, nemusíme ju vôbec vysloviť.
-

20 Slovu *očarený* zodpovedajú svojim významom slová:

- ☀ (1) dojatý   (2) nadšený   (3) opojený   (4) upätý
-

21 V ktorej z možností sú obidve slovné spojenia napísané správne?

- ✦ (1) so zmrzlinou, z jeho slabinou   (2) v starom svetre, so škodovou udalosťou
(3) zo šachistovou formou, s kopca hliny   (4) na pletenom šále, z koristi leva
-

22 Pri ktorých českých slovách je správne vysvetlený jeho význam?

- ☀ (1) trefný = trafený   (2) venkov = vonku
(3) pitomý = hlúpy   (4) krám = obchod
(5) myslivec = poľovník
-

23 Skúste odhadnúť, čo znamená latinské ustálené slovné spojenie *Mens sana in corpore sano* znamená:

- ✦ (1) V zlom človeku sú zlé veci.   (2) Kto raz klame, klame vždy.
(3) Veľký majetok je veľké otroctvo.   (4) V zdravom tele zdravý duch.
-

24

Ukážka 2

Pahorok nízky si na plece
odieva fialový šál
z priehľadnej látky.
Tam z diaľky ide stín,
sťa medveď. Hlce pohľad sladký
na les a ostrov Margitin.

Ktoré tvrdenie z textu v Ukážke 2 je pravdivé?

- ✦ (1) autor zobrazil spoločenské udalosti
(2) v básni sú vyjadrené pocity autora
(3) básnik zobrazil prírodné motívy
(4) v celej básni sa nachádza striedavý rým
-

25 V Ukážke 2 sa nachádzajú tieto básnické prostriedky:

- ✦ (1) prirovnanie, tri personifikácie, päť epitet
  - (2) štyri epitetá, metafora, dve personifikácie, prirovnanie
  - (3) tri personifikácie, jeden epiteton, prirovnanie
  - (4) dve metafory, päť epitet, prirovnanie, dve personifikácie
-

Pravopisné cvičenie

V nasledujúcom texte doplňte písmená:

V _lovenskom národnom múzeu sa hm_rili kadejak_ návštevníci. O susedk_nin_ch
_panielsk_ch priateľoch nevedel nič. Vystr_hala nás pred susedov_mi ps_mi útokmi.
V povetr_ sa m_hali vrabčie pierka s jastrab_mi. Už v detskom obdob_ ho naz_vali kráľom
_uhozápadného _horska. Jeho znám_ to mali dávno v krv_. Z tkaniva svalov_ny mu pr_štila
voda. Jank_ne ps_ sú ako divé. Jožko a Rudko dobehli prv_, ale celkovo skončil Jožko až
ôsm_.

Počet bodov za pravopisné cvičenie:.....

Celkový počet bodov:_____

Hodnotil:_____

Kontroloval:_____

Meno a priezvisko žiaka:

Kód žiaka (nevyplňujte):

Odpoveďový hárok k testu zo slovenského jazyka a literatúry

Ukážka rukopisu žiaka (text: „Test zo slovenského jazyka“):

Kód žiaka (nevyplňujte)

Svoje odpovede vyznačte **zakrúžkovaním** čísel. Do šedého štvorčeka nepíšte.

01	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

11	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

21	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

02	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

12	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

22	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	--

03	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

13	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

23	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

04	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

14	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

24	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

05	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

15	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

25	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

06	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

16	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

07	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

17	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	--

08	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

18	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	--

09	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

19	1	2	3	4	5	
----	---	---	---	---	---	--

10	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

20	1	2	3	4	
----	---	---	---	---	--

Počet bodov:.....

Obráťte hárok a pokračujte na druhej strane!